

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נוספות**

441

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לַמָּאֹר"

האם יש אדם כשר?

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

"בִּאתִי לְגַנְּי אֶחָתִי כְּלָה... אֶכְלֶתִי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִן עִם חֶלְבֵי אֶכְלוּ כְּעִים שְׁתוּ וְשָׁקְרוּ דוֹדִים" (ש"ה"ש' ה) 'ר' חֵיִיא פֶתַח וְאִמְרָ: "כְּתוּב הַזֶּה אֵין רֵאשׁוּ סוֹפוּ וְאֵין סוֹפוּ רֵאשׁוּ, שִׁכְתָּב; "אֶכְלֶתִי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי" וְאַחַר כֵּךְ; "אֶכְלוּ כְּעִים" מִי שֶׁמֶזְמִין לְאַחַר כְּאִשֶׁר מִזוֹן מוֹכֵן לִפְנֵי, לְאַחַר שֶׁהוּא אֶכְל, אֵיךְ יִזְמִין לְאַחַר"? (זוה"ק" ג ג). הַאֲכִילָה וְהַשְׁתִּיָּה כַּאֲן מוֹסְבוֹת עַל הַשְּׁגַת הַשְּׁכִינָה.

ויש לתרץ; שֶׁנֶּכּוֹן הוּא שֶׁהַקְּדִים אֲכִילָתוֹ וְהַנְּאֻתוֹ טֶרֶם שִׁיזְמִין אַחֲרֵים לְאֲכוֹל, כִּי כִּיּוֹן שֶׁהַאֲכִילָה הִיא בְּמוֹבֵן הַרוּחָנִי, צָרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁלִים מְקוֹדֵם אֶת עֲצֻמוֹ, קוֹדֵם כֹּל יִזוֹן אֶת נַפְשׁוֹ הוּא בְּחִכְמָה הַעֲלִיוֹנָה, יִמְשִׁיךְ קוֹדֵם אֶת הַשְּׁכִינָה עַל עֲצֻמוֹ וְרַק אַחַר כֵּךְ יוֹכֵל לְהַשְׁפִּיעַ עַל אַחֲרֵים.

מִי שֶׁהוּא מְעוֹדֵד לְמַחְנֵךְ וּמְשַׁפֵּיעַ רוּחָנִי, רַק הַעֲמֵל עַל עֲצֻמוֹ בְּעִבּוּדַת הַשִּׁי"ת וְלִהְיוֹת שְׁקוּעַ כּוֹלוֹ בְּתוֹרָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, רַק אַחַר כֵּךְ יוֹכֵל לִהְיוֹת מוֹרָה וּמְשַׁפֵּיעַ לְאַחֲרֵים, מְקוֹדֵם; "אֶכְלֶתִי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִן עִם חֶלְבֵי" שִׁיְהִיָּה עוֹבֵד ה' לְמַעַלְה מִן הַטֶּבַע, רַחוּק מִתְּשׁוּקַת הַמְּמוֹן, לּוֹמֵד יִרְאֵת ה' וּמוֹשֵׁל בֵּה. וְאֵז יוֹכֵל הוּא לְהַזְמִין אַחֲרֵים; "לְכֹן כְּנִים שְׁמַעוּ לִי יִקְרָאת ה' אֶלְמֶדְקֵם" (תְּהִלִּים' לֵד יב).

"וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קְרֵב אֵלַי הַמֶּשֶׁךְ בַּעַמ' 2 <<<

לְרוֹמֵמִם וּלְנִשְׂאָם מֵעַל תְּאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וְתַעֲנוּגָיו וְלִהְעֲרִיךְ בַּפְּנִיָּהם אֶת חַיֵּי הַנְּצַח, אִם לֹא מֹשֶׁה רַבְּנוּ, הָאִישׁ אֲשֶׁר כָּל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה נִחְשָׁבוּ בְּעֵינָיו כְּקִלִּיפַת הַשּׁוֹם!?

מִכָּאֵן לִיְמוּד גָּדוֹל לְמַשְׁפִּיעִים הַמְכִינִים אֶת עֲצֻמָּם, לְמַשׁוֹךְ אֶת לְבוֹתֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים וְלִקְרַבָּם לְתוֹרָתוֹ וְלַעֲבוּדָתוֹ, כִּי בְּרֵאשׁ וּבְרֵאשׁוֹנָה; יִבְרַחוּ בְּעֲצֻמָּם מִתַּעֲנוּגֵי הָעוֹלָם, יִתְרוֹמְמוּ בְּעֲצֻמָּם מֵעַל הַטֶּבַע וְחַיֵּי הַשְּׁלוּה, יִגְנוּ קוֹדֵם בְּשִׁבִיל עֲצֻמָּם אֶת הַמְּשִׁיכָה לְסִידוֹר חַיֵּיהֶם וְחַיֵּי מִשְׁפַּחָתָם, יִבְחָרוּ בְּחַיֵּי הַסְּתַפְקוֹת וַיִּחְזָרוּ אַחֲרֵי מִצְוֹת שְׁאֵין בְּהֵן צִירוּף שֶׁל כֶּסֶף וְכַבוֹד, אֵז תִּהְיֶה סְגוּלָתָם רַבָּה בִּיּוֹתֵר לְהַשְׁפִּיעַ וּלְמַשׁוֹךְ אֶת לְבוֹתֵיהֶם, לְקַרְבָּם אֶל ה' וְתוֹרָתוֹ וְלִהְטַעִימָם נְעִימוֹת חַיֵּי הַנְּצַח.

על הגאון ר' אליהו ברוך קמאי זצ"ל, ראב"ד וראש ישיבת מיר בתקופתה הראשונה מספרים; כִּי כְּאִשֶׁר בָּאִים אֵלָיו נְצִיגֵי יִשִּׁיבוֹת לְקַבֵּל מִכְּתַב הַמְּלַצָּה עַל אִיסוּף כֶּסֶפִים, הִיא רִץ לְחַדְרוֹ וּמִבִּיא סְכוּם הַגּוֹן וְנוֹתֵן לָהֶם בְּאִמְרוֹ: "כִּי אִם רוּצִים לְהַשְׁפִּיעַ עַל אַחֲרֵים שִׁיתְנוּ מִכֶּסֶפְךָ לְתַמִּיכַת אֹרִייתָ, צָרִיךְ מְקוֹדֵם לְהִרְאוֹת דּוּגְמָה מִצַּד הַמְּמַלִּיץ בְּעֲצֻמוֹ". וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ הִיא הַמְּמַלִּיץ הַגָּדוֹל שֶׁתְּפִילָתוֹ עוֹשֶׂה רוּשֵׁם בְּשַׁעַת שְׁאִמְרָ; "נָאִם אֵין מְחַנֵּי נָא" ('שְׁמוֹת' לֵב לֵב).

משמע; "אַתָּה תִּצְוֶה" וְלֹא אַחַר וְלֹא עַ"י שְׁלִיחַ, הַעֲרִיךְ בְּעַל הַטּוֹרִים; 'וְכַתָּב צוּוּאָה בְּמִנְרָה וּבְתַמִּיד, לְפִי שְׁשִׁנִּיהֶם נוֹהֲגִין בְּכָל יוֹם וַיֵּשׁ בָּהֶם חֶסְרוֹן כִּיס לְפִיכֶךְ צָרִיךְ זִירוּן, לְכֹן אִמְרָ לָהֶם בְּלִשׁוֹן שֶׁל צוּוּאָה'. אֲבָל קִשָּׁה; לְמָה דוּקָא מֹשֶׁה בְּעֲצֻמוֹ יִצוּה וְלֹא עַ"י שְׁלִיחַ? נִרְאֶה לּוֹמֵר; כִּי דוּקָא מֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁהִיא לְמַעַלְה מִן הַטֶּבַע, נִבְדַּל מֵעוֹה"ז וּמִמְחַמְדֵי הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, כִּפִּי שֶׁהִרְאֶה בְּזִמְן יְצִיאַת מִצְרַיִם, שְׁכוֹלֵם מִיְהִירוֹ לְקִיָּים מִצְוֹת בִּיזוֹת מִצְרַיִם לְשִׁאוֹל כֶּסֶף וְזָהָב וְאֵילוֹ הוּא בְּחַר בְּמִצְוֵה שְׁאֵין עֲלֶיהָ קוֹפְצִים; הַעֲלֵאת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף לְקִיָּים אֶת הַשְּׁבוּעָה שֶׁהַשְּׁבִיעַ יוֹסֵף אֶת אַחִיו וְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַעֲט שֶׁשְׁכַּחוּ מִמִּצְוֵה זֶה וְהַעֲדִיפוּ מִצְוֵה נְעִימָה וּמוֹשַׁכַת יוֹתֵר כְּמוֹ שֶׁאֵלֶת הַכֶּסֶף וְנִיִּצוֹל מִצְרַיִם.

אִם כֵּן דוּקָא מֹשֶׁה רַבְּנוּ הוּא יוֹכֵל לְצוּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל בְּמִצְוֵה שִׁישׁ בַּה חֶסְרוֹן כִּיס, הוּא שְׁאֵינוֹ מוֹצֵא טַעַם בְּכֶסֶף וּבִזְהָב, יוֹכֵל גַּם לְהַטְעִים לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עוֹנֵג הַנְּצַח וְלִמְאוֹס בְּחַמּוּדוֹת תְּבֵל שְׁאֵינָם אֵלָא חַיֵּי שַׁעַה וּבְמָה נִחְשָׁבַת הַנְּאֻת שַׁעַה מוֹל הַהִנְאָה שֶׁל חַיֵּי נְצַח וְכֵן בְּקַרְבֵּן הַתְּמִיד שֶׁצָּרִיךְ מֹשֶׁה לְצוּוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפִי שִׁישׁ כַּאֲן חֶסְרוֹן כִּיס.

"דְּבַר אֵל כְּנִי יִשְׁרָאֵל" בְּלִשׁוֹן פִּיּוּס כְּמוֹ; דְּבָרוֹ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם, בְּשִׁבִיל שֶׁהִיא בּוֹ חֶסְרוֹן כִּיס פִּיּוּס' ('בַּעַה"ט' 'שְׁמוֹת' כַּה ב). מִי הוּא הַמְּסוּגֵל לְדַבֵּר עַל לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִהְמַשִּׁיךְ אֶת לְבָם,

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם (ויקרא' ט ז). ופי' ראב"ע; **שיתכפר על נפשך ואח"כ תעשה**; **את קרבן העם וכפר בעדם** כי לא יוכל האדם לכפר על אחר עד היותו טהור מכל חטא'. (אור חדש')

'מתענים בי"ג באדר ואם חל פורים בא' בשבת מקדימין להתענות ביום המישוי (שו"ע או"ח תרפו ב). יש להבין; מה ראו חז"ל לתקן תענית אסתר לדורות? גזירת המן הרי בטלה והפכה לישועה ויש הבדל בין תענית אסתר לשאר התעניות, ששאר תעניות נקבעו על צרות החורבן שעדין קיימות גם בזמן הזה ולעתיד לבוא כשיתבטלו הסיבות שגרמו לקביעת תעניות אלו יתבטלו גם התעניות. וא"כ איזה מקום יש לתענית אסתר? הרי אחרי שבטלה הצרה לכאורה בטלה ג"כ סיבת התענית.

הרמב"ם כותב; 'יש ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן, כדי לעורר הלבבות ולפתוח דרכי התשובה ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרים להם ולנו אותן הצרות, שבזכרון דברים אלו נשוב להטיב שנא'; 'נתקדו את עונם ואת עון אבותם' (ויקרא' כו מ) (תענית' ה א). גם היום אנחנו נמצאים בגלות ואותן הרעות של אבותינו שהיו סיבה לגלות זו, פועלות גם בנו ולא באו עדין לתיקונן.

הרמב"ם מונה את ימי התענית; 'ג' בתשרי שבו נהרג גדליה בן אחיקם. י' בטבת שבו סמך נבוכדנצר הרשע על ירושלים והביאה במצור ובמצוק. י"ז בתמוז, חמש דברים אירעו בו. ותשעה באב, חמשה דברים אירעו בו'. את תענית אסתר הפריד הרמב"ם משאר התעניות וכתב; 'ונהגו כל ישראל להתענות בי"ג אדר זכר לתענית שהתענו בימי המן שנא'; **דכרי הצמות ונעקתם (אסתר' ט לא) (תעניות' ה). מבואר ברמב"ם השוני בגדרי תענית אסתר לעומת שאר התעניות, ארבע התעניות הן זכר לצרות שאירעו בימים האלו וההשלכות לצרות אלו עדין פועלות בנו. וזו סיבת התענית; לעורר לתשובה כדי לתקן סיבות אלו.**

אמנם לתענית אסתר אופי אחר, לא זכר לצרות אלא זכר לתענית, צרת המן אמנם כבר נתבטלה והגזירה נהפכה לישועה, אך התענית אינה בעבור מניעת גזירת המן, אלא זכר לתענית שהתענו בימי המן כמוזכר במגילה, מרדכי ואסתר לא כתבו רק את הנסים והישועות שאירעו בימים ההם, הם גם כתבו את;

'דכרי הצמות ונעקתם' (אסתר' ט לא) כתקנה לדורות, ברם; הא גופא יש להבין; מה הענין בתענית אסתר זכר לתענית בימים ההם, את ד' תעניות תיקנו חז"ל כדי לעוררנו בתשובה, אבל מה ענין צום זכר לתענית?

'שאלו תלמידיו את רשב"י: "מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה?" אמר להם: "אמרו אתם!" אמרו לו: "מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע". "א"כ שבשושן יהרגו שבכל העולם אל יהרגו?" אמרו לו: "אמור אתה!" אמר להם: "מפני שהשתחוו לצלם". אמרו לו: "וכי משוא פנים יש בדבר?" אמר להם: "הם לא עשו אלא לפנים, אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים"' (מגילה' יב).

לכאורה נראה; שהגזירה לא היתה גזירה אמיתית רק לפנים, הם השתחוו לצלם מראה לא מתוך כונה לעבוד עבודה זרה, אף הקב"ה התנהג עמם באותה המידה גזירה מלפנים, רק כאילו נגזר עליהם כליה בכדי לעוררם לתשובה, אך בשורשה הגזירה לא היתה אמיתית מלפניו, אמנם לא כך ביאור הדברים; הגזירה נגזרה עליהם בפועל! והיה קשה לשנות את הגזירה ועמל רב היו צריכים בכדי להפוך את הגזירה לישועה ה' וכה הם דברי המדרש;

'א"ר ישמעאל: "שמונה עשר אלף וחמש מאות הלכו לבית המשתה ואכלו ושתו ונתקלקלו, מיד עמד שטן והלשין עליהם לפני הקב"ה ואמר לפניו: "רבש"ע! עד מתי תדבק לאומה זו שהם מפרישין לבבם ממך, אם רצונך, אבד אומה זו מן העולם כי אינם באים בתשובה לפניך". באותה שעה אמר הקב"ה: "למה לי אומה שבשבילה הרביתי אותי ומופתי לכל הקמים עליהם לרעה; "אשפיתיה מאנוש וזכרם"' (דברים' לב כו) מיד אמר הקב"ה לשטן: "הבא לי מגילה ואכתוב עליה כליה".

באותה שעה הלך השטן והביא לו מגילה וכתב עליה. באותה שעה רץ אליהו זכור לטוב בבהלה אצל אבות העולם ואצל משה בן עמרם ואמר להם: "עד מתי אבות העולם רדומים בשינה ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרויין בה?"! אמרו לו אברהם יצחק ויעקב: "אם הם עברו על דת הקב"ה ונחתמה גזירה מה אנו יכולים לעשות?"! גם אבות העולם הבינו את חומרת הגזירה, שזכותם שעמד תמיד לישראל איננה יכולה לעמוד הפעם בפני קושי הגזירה.

'אמר לו משה: "כלום יש אדם כשר באותו הדור?" אמר לו: "יש ושמו מרדכי". אמר לו: "לך והודיענו... אם בטיט היא חתומה תפילתנו נשמעת ואם בדם נחתמה מה שהיה הוא". אמר לו: "בטיט חתומה". אמר לו משה רבנו: "לך והודיע למרדכי". מיד הלך והודיע למרדכי הה"ד; "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו" (אסתר' ד א) (אסתר' ז). מרדכי ידע כי הגזירה בטיט נחתמה וא"כ ישנה אפשרות לשנות גזירה זו.

המהר"ל מסביר דברי המדרש; אם החותם הוא בטיט, היינו; שהלכו אחרי יצרם ותאותם החומרית וכאשר החטא הוא מצד החומרי, דבר כמו זה יש לו השתנות ולכך הגזירה אפשר להתבטל, אבל כאשר היא חתומה בדם, כלומר; שהחטא הוא מצד הנפש שהנפש הוא הדם ואינו מצד תאוות החומרית, דבר זה אין השתנות לו כאשר עושה במרד ובמעל, כשהאדם שקוע בתאוותיו המגושמות, יש עדין התקוה והאפשרות להשתנות ע"י התגברות האדם על תאוותיו, ברם לא כך הם הדברים כשהאדם מקולקל בדעותיו זה פגם בתוככי נפשו וא"א בנקל לשנותה (מהר"ל 'אור חדש').

זו היתה שאלת משה רבנו; "אם בדם נחתמה, או בטיט נחתמה", דהיינו; מה שפלחו לצלם ונהנו מסעודתו של אחשוורוש, מה היתה מטרתם בכך? אם רק כדי למלא את תאוותם להתאים את אורח חייהם ככל הגוים בית ישראל ולהפיק מכך תועלת מציאת חן בעיני הגוים, א"כ סיבת הגזירה היא חומרית וגזירה זו אפשר לשנותה, אולם אם התקרבותם לגוים היתה לפרוק מעליהם עול מלכות שמים, בכך קלקלו ופגמו בנפשם וגזירה זו אי אפשר לשנותה.

ברם עדין יש להבין; אף אם נחתמה הגזירה בדם וכי אין אפשרות ביד הקב"ה לשנות את הגזירה? התשובה היא; גזירה לא נחתמת בשמים, העבירה על כל גורמיה היא המחתימה את הגזירה בשמים! וכשהעבירה היא בדבר כה חמור כמו קלקול בדעות, זה פגם בתוככי הנפש וכאן למטה א"א לשנותה, היא המחתימה את הגזירה למעלה ולכן גם למעלה א"א לשנות את רוע הגזירה.

את כח שינוי הגזירה נראה מדברי המדרש, אחר שהביא הענין שמרדכי ישב עם תינוקות של בית רבן ועסקו בתורה וגעו כולם בבכיה עד שעלתה שוועתם למרום ושמע הקב"ה קול בכייתם; **'באותה שעה נתגלגלו רחמיו של הקב"ה ועמד מכסא דין וישב בכסא רחמים ואמר: "מה קול גדול הזה שאני**

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

הגזירה מדין לרחמים. לאור הדברים נבין את ענינה של תענית אסתר זכר לתענית בימי המן כלשון הרמב"ם, התענית אינה זכר גרידא לתענית שהיה בימים ההם, שא"כ לא היה מובן ענינה אחרי שגזירת המן כבר נתבטלה, אלא הזכר לתענית הוא בפועל בזמן הזה; כשם שבימים ההם התענית והתשובה פעלו לשינוי הגזירה מדין לרחמים, שע"י תשובתם נפתח פתח ונעשתה מציאות לדורות, גם בזמן הזה כזמן המסוגל לפעול בו לשינוי הגזירות לישועות ונחמות ע"י התענית והתשובה. ■ ('שפתי חיים')

שנחתמה בטיט כבר נקבעה מראש על כל גורמיה, רק חסר היה ביצוע הגזירה והיה צריך לשנות את ביצוע הגזירה על ישראל ולהפיל אותה על אחשורוש, שינוי גזירה מדין לרחמים. לפי"ז נבין דברי הגמ'; 'הם עשו לפנים, אף הקב"ה לא עשה אלא לפנים', אין לראות הגזירה רק כאילו בכדי לעוררם לתשובה, הגזירה נגזרה והיה חסר רק את ביצוע הגזירה, ברם; 'הם עשו לפנים' מחמת תאוותם נהנו מסעודתו של אחשורוש ולא מחמת שחיתות הנפש, ע"כ אף הגזירה לא היתה אלא לפנים חתומה בטיט, עדין ניתנה האפשרות לשנות את

שומע כגדיים וטלאים? עמד משה רבנו לפני הקב"ה ואמר: "רבש"ע לא גדיים ולא טלאים הם, אלא קטני עמך שהם שרויים בתענית היום ג' ימים וג' לילות ולמחר רוצה האויב לשוחטם כגדיים וטלאים". באותה שעה נטל הקב"ה אגרות שגזר עליהם שהיו חתומות בחותם של טיט וקרעם והפיל על אחשורוש בהלה באותו לילה הה"ד; "בְּלִילָה הַהוּא" ('אסתר' ו א) ('אסתר' ר' ט ד). הקב"ה שינה את כל מהלך הגזירה; 'עמד מכסא דין וישב על כסא רחמים' הקב"ה לא ביטל את הגזירה, הגזירה

כח להשפיע

ידים פתוחות, לא רק כדי לקחת 'מתנות כהונה' אלא גם כדי להעניק מלוא חפניו את כל מה שדרוש לחלכאים ולנדכאים שבעם. ושלישית; שתהינה לו רגלים קלות למהר ולרוץ כדי להגיש עזרה נדיבה לכל נצרך המושיט ידו לבקשת עזרה. ('בני ציון') ■

מצוינים ומצטיינים אצל כל כהן ומנהיג בישראל. ראשית; שתהא לו אוזן קשבת, להקשיב היטב לנאקת המוני העם הסובלים, לבחון בכל עת את הצרכים והמשאלות של הקוראים לעזרה ולעשות הכל כדי להקל על הנאנקים והנדכאים. שנית; שתהינה לו

"וְלִקְחֶתָּ מִדְּמֹו וְנָתַתָּה עַל תְּנוּפֹת אֲזָנוֹ אֶהְרֹן... וְעַל בִּהְיוֹן יָדָם הִימְנִיתָ וְעַל בִּהְיוֹן רַגְלָם הִימְנִיתָ" ('שמות' כ ט כ). על דברי הכתוב כאן מעירים חכמי ישראל; שלושה אברים אלו; האוזן היד והרגל צריכים להיות

מפלת עמלק

אשר החל לנפול ונפל ממנו עם רב, אם היינו מתאמצים בתורה ובמצות כהיום הזה רעה תבוא עליהם על זרע עמלק עד כלות אותם; "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל" ('ישעיה' נט כ). ובכח הצדקה שמרבים היום ובכח עבודתנו להשי"ת היום אין ספק שהיתה מפלת עמלק גמורה ותפרה ישע גאולה שלמה ('לב דוד'). ■

פנינו לשלם רעה תחת טובה?! ובעיני הדבר פשוט שאם כל ישראל ביום הזה אשר זרע עמלק לטבח יובל ונפל המן הרע הזה, היו נוהגים בסדר קדושה והשמחה היתה מקודשת לשמים ויתר היום היו עוסקים בתורה כל אחד כפי שיעורו, היינו נגאלים בשכר זה גאולת עולמים וימחה זכר עמלק כי היום הזה

כותב החיד"א; 'ומאחר שכן; 'במקום גילה שם תהא רעדה' ('ברכות' ל:). לעשות מצות היום באימה רבה ושמחת עולם שמחה של מצוה ולא תהיה עדת ה' אל גיל כעמים 'השוטים' במזרקי יין ושחוק וקלות ראש מאוד מבלי משים יראת ה'. וח"ו עלה על לבם כי ביום הפורים הותרו האיסורים... ואיך נישא

מעלת המקרבים רחוקים לתשובה

את נפשו יחידה ואחרים בהמות ירעו ועתיד ליתן דין וחשבון על ככה הואיל והיה בידו להשיב רבים מעון ולהציל לקוחים למות מרוב רוע מעלליהם ולהחיות את נפשם בחן וחסד אשר חננו ה' בשבט לשונו ולא עשה, הנה הוא גרם את כל הרעה ואריכות הגלות המר' ('חמדת ימים' 'פורים') ■

בבריאת העולם והעמדתו. אבל האחרים שלא עושים כך אבל לומר כל אחד רב או רבן: "שלום עליך נפשי" ולהסגר בתוך ביתו ללמוד או לעסוק בחפצי שמים לא זו הדרך הרצויה בעיני ה', כי אינו דומה הזוכה לקנות לעשות נפשות רבות ולקרובן תחת כנפי השכינה כמי שהוא מזכה

'וראשי עם קודש אלו המחזיקים בדת להחזיקה ולהרימה אלו הנקראים עמודי שמים והם מצוקי ארץ והם המעמידים את כל העולם כולו ויש להם זכות כמשה רבנו ע"ה וכמרדכי ואסתר בדרך אשר זכו וזיכו את הרבים והם המוציאים יקר מזולל ויש מאין והם שותפין לבורא יתברך

גזרת החורבן

ישמעו כלי נגינה ולא ישתתפו במשתה לכן אחשורוש ויתר על כך כדי שישתו בסעודה ויעשו עברות. ■

היה להחטיא את ישראל שישתו יין נסך, אחשורוש ידע שמפני חורבן בית המקדש ידירו היהודים את רגליהם כדי שלא

יש לשאול; מדוע לא היה שירים במשתה של אחשורוש? ומיישב זאת בספר 'אש דת'; מפני שמטרת המשתה

פרשת 'תצוה'

"וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי בָד לְכִסּוֹת בְּשׂוֹר עֲרוֹה"

צניעות משתלמת

"וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי בָד לְכִסּוֹת בְּשׂוֹר עֲרוֹה"
(שמות' כח מב)

"לַיהוּדִים הִיָּתָה אוֹרְהָ וְשִׁמְתָה וְשִׁשׁוֹן"
(ויקרא' יז טז)

מצות תוכחה לישראל שאינו נוהג כשורה;

'להוכיח אחד מישראל שאינו מתנהג כשורה, בין בדברים שבין אדם לחברו או בין אדם למקום, שנאמר; "הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עֲלֶיךָ חֶטְא" (ויקרא' יז טז). ואמרו בספרא; 'מניין אם הוכחתו ארבע וחמש פעמים ולא חזר, שאתה חייב לחזור ולהוכיח? תלמוד לומר; "הוֹכַח תּוֹכִיחַ" (ספרא' קדושים' ד). ועוד אמרו זכרונם לברכה בגמרא; "הוֹכַח תּוֹכִיחַ" אפילו מאה פעמים' (ב"מ' לא)... ומכל מקום יש להתישב לכל בעל נפש ולהשגיח הרבה בענינים אלה ולהשוב ולראות אם יהיה תועלת בדבריו אל החוטא שיוכיחנו ויבטח בשם כי הוא יעזרנו בהילחמו עם שונאיו. ואל ירך לבבו ולא יירא, כי; "שׁוֹמֵר ה' אֶת פֶּל אֲנָקָיו וְאֶת פֶּל הַקְּשָׁעִים וְשִׁמִּיד" (תהלים' קמה כ). ואם ישוב החוטא מחטאו יהיה לו בזה שכר גדול. ומי שבידו להשיבו ולמחות בו ולא מיחה, הוא נתפש על חטאו וזה דבר ברור מדברי רבותינו גם מן הכתוב. ועוד אמרו זכרונם לברכה; שאפילו; 'תלמיד לרב' אם יראה שהוא בדרך לא טוב; "הוֹכַח תּוֹכִיחַ" (ב"מ' לא). ויתר פרטי מצוה זו נתבאר במקומות מפוררים בתלמוד. ונוהגת מצוה זו בכל מקום ובכל זמן בזכרים ונקבות. ועובר עליה ולא הוכיח בענין שאמרנו, ביטל עשה ועוד שהוא מכת הרשעים שעושים כן'. (החינוך' רלט)

'ושמא תאמר אותן שבעים אלף שנהרגו בגבעת בנימין מפני מה נהרגו? לפי שהיה להם לסנהדרי גדולה שהניח משה ויהושע ופנחס בן אלעזר עמהם היה להם לילך ולקשור חבלים של ברזל במתניהם ולהגביה בגדיהם למעלה מארכובותיהן ויחזרו בכל עיירות ישראל יום אחד ללכיש יום אחד לבית אל יום אחד להברון יום אחד לירושלים וכן בכל מקומות ישראל וילמדו את ישראל דרך ארץ בשנה ובשנים ובשלש עד שיתישבו ישראל בארצם. כדי שיתגדל ויתקדש שמו של הקב"ה בעולמות כולן שברא מסוף העולם ועד סופו. והם לא עשו כן, אלא כשנכנסו לארצם כל אחד ואחד מהם נכנסו לכרמו וליינו ולשדהו ואומרים 'שלום עליך

הסיפור המופלא הזה אירע בימי ילדותו של הגאון הקדוש ממונקטש בעל שו"ת 'מנחת אליעזר' שהוא עצמו היה עד לו ואשר יש בו כדי ללמדנו מהו כח צניעות האשה.

ומעשה שהיה כך היה; עקב בניית נתיב חדש לרכבת המקומית בישוב הוקלוע שבאוקראינה גזרה הממשלה המקומית שיש לעקור קברים מבית הקברות היהודי ולהעבירם למקום אחר. וכדי להשגיח על פיניו הקברים בכבוד הראוי להם נסעו לשם דיני בית הדין ורבנים חשובים כאשר מצטרף אליהם קהל גדול ונכבד. והנה באמצע פיני כמה מצבות שהיו עתיקות בשנים שמע הגאון ממונקטש רעש והמולה גדולה סביב אחד הקברים והוא בהיותו אז נער בן 13 שנים גברה סקרנותו ומיד נחפז הוא לברר על מה הרעש וההמולה הגדולה. כאשר הגיע למקום סמרו שערות ראשו, לפניו התגלה קבר בן למעלה ממאה שנים שנפתח כדי להעבירו למקומו החדש, אולם הנפטר שהיה שוכן בקבר היה שלם בגופו כאילו זה עתה נקבר. **בעודו עומד נסער ונפעם לנוכח מראה עיניו הרהר בדעתו:** "בזכות מה זכה הטמון כאן לדרגה עליונה כזאת שמעטים זוכים לה בכל דור ולא שלטה בו רימה ותולעה?" ומה מאד השתומם כשהחל לקרוא את הכתוב על גבי המצבה הופיע שם של אשה צדקנית המעוטרת בשבחים מפליגים מאד ובדוקא על צניעותה הגדולה שהיתה לה במשך חייה... בכבוד גדול הוציאו את גופה של הנפטרת שהיה כרוך בתכריכים לבנים ובוהקים והניחו אותה בארון כדי לקבורה מחדש. **אולם ממשיך לספר הקדוש ממונקטש:** "ממש בסמוך לציונה של אותה צדקנית היה קבור אדם עשיר ואמיד מאד שנטמן שם לא מכבר בתוך אחד עשר חדשים. והנה כאשר בקשו להעבירו ראו כולם שלא נותר אפילו אבר אחד שלם בגופו. זמן רב התעכבו עד שקבצו את כל אבריו שהתפוררו ופינו אותם אל הארון. **ומסיים הגאון ממונקטש:** "אי אפשר לתאר את קדוש ה' הגדול והנורא שדבר זה גורם ליהודים ולגוים גם יחד שהיו נוכחים במקום... ('בני ציון')

"וַיָּבֵא עֲמֶלֶק"

בספר 'מאור ושמש' מביא את דברי הזוה"ק; 'עיקר ענינו של עמלק הוא לעקור מישראל את האמונה השלמה בהש"ת וליצור מצב של ספקות והרהורים בעבודת ה'. **ולכן תיכף כשאמרו; "הַגֵּשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵינְךָ"** ('שמות' יז ז) **מיד; "וַיָּבֵא עֲמֶלֶק"**. ולכן כשנחלשת האמונה השלמה בלב ישראל מתחזק ומתגבר כחו של עמלק להרע לישראל. **ע"פ זה מובן המשנה; 'הכשר שבטבחים שותפו של עמלק'** (קדושין' פב). **ופירש רש"י; 'ספיקו טרפות באות לידו וחס על ממונו ומאכילן'**. והקשה המאירי; שלכאורה אין שום קשר ודמיון בין אותו טבח המאכיל טרפות לבין עמלק? **אך להנ"ל הרי זה נפלא;** כיון שאותו טבח מתיר לעצמו להאכיל טרפות למרות חשש האיסור הכרוך בדבר וזאת מפני שישנו צד ספק בכך והרי הוא שותפו של עמלק שדרכו להכשיל באיסורים על ידי יצירת ספקות ותהיות.

"אֲשֶׁר קָרָה בְּדָרְךָ"

אומר הרה"ק בעל 'דברי שמואל' זי"ע; החטא של עמלק היה שהוא עשה את הקרירות לדרך'. קורה שאדם מעד והתקור מעבודת ה' אבל מיד הוא אזור בו כח וחוזר בחזרה **אך חטאו של עמלק הוא;** שהנחיל את הקרירות לישראל **בבחינת; "בְּדָרְךָ"** שוב אין זה מקרה, אלא הוא כבר עבר ושנה והורגל בכך, לבו שוב אינו נשבר מזה כלל...

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

מידות

הרב חיים ויטאל זיע"א כתב ב'שערי קדושה'; שתורה בלי מידות טובות היא בחינת; "נָגַם זָהָב בְּאֶף חֲזִיר" (משלי' יא כב). שואל הגרש"ז מקלם זצ"ל; הרי כתב הגר"א שלימוד התורה היא רפואה למידות? ותיירץ; דלא פליגי; כי הלומד תורה מתוך אהבת התורה, הרי אהבה זו מסלקת את אהבת המידות הרעות, מה שאין כן, כשלומד שלא לשמה. והוסיף לבאר; "הַשְּׂכֵתִי דַרְכֵי נְאֻשִׁיבָה רְגְלֵי אֶל עֲדֻתֶיךָ" (תהלים' קיט נט) ופירושו חז"ל; 'אמר דוד לפני הקב"ה: "רבונו של עולם, בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר: "למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך" והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות"' (ויק"ר' לה א). כי כשאהבת האדם היא רק לתורה ולא למידות הרעות וצרכיו הגופניים הם אצלו אך כחובה רק אז כל דרכיו מובילות אל הקדושה. ('אפיקי מים')

"כי אם תִּקְרַע תִּפְחָרְשִׁי בְּעַת הַזֹּאת כִּנְחַת וְהִצֵּלָה נַעֲמֹד לְיְהוּדִים מִמְּקוֹם אֲחֵר וְאֵת וּבֵית אֲבִיךָ תֵּאבְדוּ" ('אסתר' ד יד)

מרדכי היה מתירא שמא יבואו; "כִּנְחַת וְהִצֵּלָה" לטובת היהודים; "מִמְּקוֹם אֲחֵר" מאותם חוגים היהודים המתבוללים, המקורבים אל אחשוורוש והם ה'נהנים מסעודתו של אותו רשע'. ואם הם יהיו השתדלנים בענין הזה הרי; "אֵת וּבֵית אֲבִיךָ תֵּאבְדוּ" הרי הם יסכימו לתנאים כאלו שיביאו לאבדנם של היהדות והיהודים. (רבי יעקב מאיר מלאפין) ■

הוא: "הואיל ולא מוקים במיליה לא תקומו בהדיה" ('ראש השנה' יז). משמע; שמלאך המות יכול לעמוד עם הסכין, אבל הוא לא יוכל לקחת את האדם בגלל שהוא ותרן. אחשוורוש היה יותר גרוע מהמן אבל בסעודה הזאת היה ותרנות שכתוב; "לְעֲשׂוֹת פְּרָצוֹן אִישׁ נְאֻשׁ" ('אסתר' א ח) אני לא רוצה, אבל אם אתה רוצה אני עושה. ובגלל שיש ותרנות לא יכל מלאך המות להרוג את אחשוורוש, אבל את ושתי הוא יכל לקחת.

דרך הגאולה

'מעשה; ר' היא רבה ור"ש בן חלפתא הוה מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתא (בהשכמה) ראו אילת השחר שבקע אורה (כעין שני עמודים מאירים הנראים במזרח) א"ר חייא רבה לר"ש בן חלפתא: "בר רבי (אדם גדול) כך היא גאולתן של ישראל; בתחילה קימעה קימעה (מעט מעט) כל שהיא הולכת היא הולכת ומאיר מאי טעמא? "פי אָשַׁב בַּחֲשֵׁךְ ה' אֹר לִי" ('מיכה' ז ח) (הגלות הוא החושך והגאולה אורה) כך בתחילה; "וּמִרְגְּמֵי יָשָׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ" ('אסתר' ב יט) ואח"כ; "וַיָּבֹאוּ עַד לְפָנַי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ" ('אסתר' ד ב) ואח"כ; "וַיִּשְׁקַח הַמֶּן אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֵת הַסּוּס..." ('אסתר' ו יא) ואחר כך; "וּמִרְגְּמֵי יָצָא מִלְּפָנַי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מְלָכוּת" ('אסתר' ח טו) ואח"כ; "לְיְהוּדִים הִנֵּתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה" ('אסתר' ח טז) ('ירושלמי' יומא' יד).

נפשי' כדי שלא להרבות עליהן את הטורה... ויפול בעת ההיא מאפרים ארבעים ושנים אלף. מי הרג את כל אלה? הוי אומר לא הרג אותן אלא פנחס שהיה סיפק בידו למחות ולא פנחס בלבד אלא כל מי שסיפק בידו למחות ולא מוחה להחזיר את ישראל למוטב ואינו מחזיר כל הדמים הנשפכין בישראל אינם אלא על ידו שנאמר: "כֵּן אָדָם צָפָה נִתְחַדָּף לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׂמְעָת מִפִּי דָבָר וְהִזְהַרְתָּ אוֹתָם... נִדְמוּ מִדָּד אֲבִיקָשׁ" ('יחזקאל' ג יז) לפי שכל ישראל ערבים זה לזה. ('תנא דבי אליהו' יא)

"נְכַלִּים מִפְּלִים שׁוֹנִים" ('אסתר' א ז)

כשהוציא בלשצאר את כלי המקדש והשתמש איתם באותו לילה הוא מת, בא אחשוורוש והשתמש עם אותם כלים. אומרים על כך חז"ל; "נְכַלִּים מִפְּלִים שׁוֹנִים" משונים מיבעי ליה? אמר רבא: "יצתה בת קול ואמרה להם: "ראשונים כלו מפני כלים ואתם שונים בהם"? ('מגילה' יב). מיד ריקד השטן והרג את ושתי. שואל הרב שלמה קלוגר זצ"ל: "למה הרגו את ושתי ולא את אחשוורוש והרי שם נהרג בלשצאר"? ומתירץ; שמסופר בגמ'; 'רב הונא בריה דרב יהושע חלש, על רב פפא לשיולי ביה, חזייה דחליש ליה עלמא, אמר להו: "צביתו ליה זוודתא" ('הכינו לו תכריכין' רש"י) לסוף איתפח ('נתרפא' רש"י). הוה מיכסיף רב פפא למיחזייה אמרו ליה: "מאי חזית"? אמר להו: "אינ הכי הוה ואמר להו הקדוש ברוך

מנהיג אמיתי

נוח יותר ללכת אחרי העם ולחיות איתו בשלום. וזה השיב לו המן: "אל תחשוש מהני רבנן כי עם אחד הם ונמשכים אחר דעת ההמון ומרדכי לא נשאר אלא בודד, יחיד ממש". אולם בסוף נכחו כולם כי האחד היחידי הזה מרדכי צדק בשיטתו ועל ידו נגאלו ונעשה להם נס. ■

של המן שעם אחד הן, האם עלה על דעתו של אחשוורוש שרבנן אינם מבני ישראל?! ואם אחשוורוש חשש כי הרבנן יגינו על עם ישראל במה סתר המן את דבריו? מתירץ האדמו"ר מסאטמר זצ"ל; שהמן ראה כי מרדכי הריהו יחידי בשיטתו בזה ואף אחד אינו הולך בעקבותיו, אפילו לרבנים

'אמר רבא: "ליכא דידע לישנא בישא כהמן, אמר: "תא נכלינאו". אמר ליה: "מסתפינא מאלוקיהם דלא ליעבד לי כדעבד בקמאי"? אמר ליה: "ישנו מן המצות". אמר ליה: "אית בהו רבנן"? אמר ליה: "עם אחד הן" ('מגילה' יג). ולכאורה יש להבין; מה היתה תשובתו

דאגה למשפחתו

משפחתו. ובההיא היה מרדכי היפוכם של כל שאר העוסקים בצרכי ציבור; "דַרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ", את הדברים הטובים באמת הוא דואג שיהיה לעמו אך; "וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל יִרְעוּ". (הצדיק רבי מנדלי מרימנוב זצ"ל) ■

אך כנגד זה הוא; 'דורש טוב לכל זרעו', את הדברים הטובים באמת שהוא משיג בשתדלנותו עסקים טובים שונים, זכינות, משרות קהילתיות שמנות, כל זה הוא מוסר; 'לכל זרעו', לבנים ולקרובים ולכל בני

"דַרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל יִרְעוּ" ('אסתר' י ג)
על פי רוב כל עסקן הוא; 'דובר שלום לעמו', לגבי העם הוא יוצא ידי חובה בדברי שלום יפים, בדרשות יפות ובהבטחות טובות,

'פרי חיים'

מרבנו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א

"**בְּהַתְּאֶסְףָּ רְאִישֵׁי עַם**" ('דברים' לג ה)

מורי ורבותי

התאספנו בשביל דבר שהוא עיקר האומה. יודעים שרבי סעדיה גאון כותב; **'אין אומתנו אומה אלא בתורתה'**, כל כלל ישראל זה רק עם תורה, בלי תורה זה לא כלל ישראל.

בכל הדורות היה להם מלחמות גדולות כדי שיוכלו להחזיק מעמד. וב"ה בדורנו בזמן האחרון למדו תורה וגדלו תלמידי חכמים גדולים ועשו ספרים טובים בין בהלכה בין באגדה, הקב"ה יעזור שנוכל להמשיך עד הגאולה האמיתית, מוכרחים להתאמץ קצת אבל זה לא כ"כ פשוט, כל פעם צריך מלחמות כדי שלא יעשו חלילה וחס גזירות נגד התורה.

ואם מפריעים לתורה פירושו; 'אויס כלל ישראל' - אין כלל ישראל! **'אין אומתנו אומה אלא בתורתה'** אומר רבי סעדיה גאון. וכך המציאות; 'אם אין תורה אין כלום' כל האומה בנויה על תורה. ממילא הם רוצים לבטל כזה דבר שלא שייך בלי זה, זה כל החיים שלנו! ואם לא, הרי עוקרים את האילן משרשו, אוי ואבוי אוי ואבוי איזה אסון יכול לקרות.

הלואי שכל החיים נזכה להמשיך הלאה ללמוד תורה ולקיימה וכך ימשיך כלל ישראל עד שהקב"ה ירצה לזכותינו בגאולה מוכרחים קצת להתאמץ. ולכן אנחנו מבקשים את השלטונות שלא יעשו קשיים לכלל ישראל חלילה לעקור את האילן משרשו...

הקב"ה יעזור שנוכל להמשיך הלאה, שיוכלו לגדול גדולי האומה, ויכלו לגדול תלמידי חכמים, שזה התכלית של כלל ישראל - תורה ויראת שמים, הקב"ה יעזור שעד הגאולה האמיתית נזכה הלאה להמשיך.

(מכאן המשיך בקול בכי) **ונוכל לומר להקב"ה:** "מיר קאבן אויס געהאלטן די אללע שְׁנוּעֵרַע מצבים - החזקנו מעמד בכל המצבים הקשים, אויס געהאלטן צו פֿלייגן ייִדן - החזקנו מעמד להישאר

יהודים, ייִדן איז דער פשט מיט תורה, אָן תורה איז נישטא קיין ייִדן - יהודים הפשט תורה, בלי תורה אין יהודים. נוכל לומר להקב"ה יכולנו להחזיק מעמד, עד הגאולה האמיתית במהרה בימינו אמן סלה. (וכאן נשנק קולו...)

'משנכנס אדר מרבין בשמחה' ('תענית' כט.)

כאשר ראש חודש אדר הם ב' ימים, **אומר רבינו:** "בבעצם 'אדר' הוא רק ביום השני של ר"ח, דיום א' דר"ח הוא עדין ל' שבט, ממילא היה נראה דמה שאמרו; **'מרבין בשמחה'** הוא רק מיום א' אדר". אך חזר ואמר: "דמצינו שיום אחד אינו משנה כ"כ, כמו למ"ד; **'בז' סיון ניתנה תורה'** ('תענית' כח:)) בכל זאת אומרים בחג השבועות יום מתן תורתנו, כי יום אחד אפשר לכלול ליום שלאחריו. וכן מצינו בגימטריות שמספר אחד אינו משנה כ"כ וה"נ י"ל לענינו; שיום אחד אינו קובע וכבר מיום ראשון דר"ח נאמר **'ש'מרבין בשמחה'**."

וכיצד **'מרבין בשמחה'** וכי צריך לשתות כוס יין, א"כ במה צריך להרבות? **ואפשר;** דהא בחודש אב הדין הוא **'שמעטין בשמחה'** והיינו; שלא יבנה בנין של שמחה... כמובא בשו"ע הלכות תשעה באב, ממילא בחודש אדר **נאמר; 'מרבין בשמחה'**, היינו; שאם צריך לעשות בנין של שמחה... יעשה את זה בחודש אדר, כדי להרבות בשמחה.

על מה יסורין באים?

כאשר לבו של רבינו - לבן של ישראל כואב על הצרות הנוראות שתכפו את בית ישראל, בפרט בריבוי המחלה הנוראה השי"ת ישמור ויציל כל עמו ממנה. **אומר רבינו:** "כי יש הרבה פעמים שאנשים נכשלין בצעירותם בחטאים חמורים וקשה מאד לחזור בתשובה אמיתית."

ואף חטאים שאינו יודע מהם, מביא רבינו דבר נורא מדברי רש"י בריש מסכת 'שבועות', **אהה דתנן התם;**

'שעיר הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד שיוודע לו' ('שבועות' א ב) **כתב רש"י;** 'תולה להגין עליו מן היסורין, שאע"פ שאינו יודע שחטא, יש לו לדאוג, שכל השוגגין צריכים כפרה לכשידעו, אלמא קודם ידיעה עושים הן'. פירוש הדבר; דגם דברים שאינו יודע שחטא, הרי הוא סובל עבור החטאים האלו יסורין רח"ל ומה נאמר ומה נדבר?!

ומוסיף רבינו: "דגם נשים יש עליהן תביעה, כי הרבה פעמים הם מתלבשות באופן שכשיוצאות לרחוב הם גורמות לאנשים להיכשל בהן ויש על זה עונש חמור רח"ל..."

היסת הדעת מפת מפני שאינו רוצה להיכנס לספק

בענין מה שהבאנו ב'פרי חיים' הקודם, דהעצה שלא להיכנס למחלוקת בענין הזכרת 'יעלה ויבוא' בגומר את הסעודה שלישית בלילה, שלא יאכל לאחר השקיעה כזית. **שאלו את רבינו:** "אם באופן זה שאין בדעתו לאכול עוד פת, יכול לאכול שאר דברים הבאים מחמת הסעודה, דהא הסיח דעתו מלאכול פת ולא שייך לומר שנטפלין לפת"? **ואמר:** "דאי"ז נחשב להיסח הדעת, כיון שיכול לאכול פת אם ירצה."

קלף ולא ספר!

יש מקומות שאין להם נביאים לקריאת הפטרות וכתבו את סדר כל הפטרות שקוראים במשך השנה על קלף והיברום יחד וחושבים שזה נחשב כקורא מתוך נביא. **ואמר רבינו:** "דאין בזה שום עדיפות מאילו כותבים את הפטרות על ניר ורק כשכותבים את 'כל הנביא' על קלף זהו ספר שראוי לקרות בו להוציא את הציבור. וכיון שאין בו מעלת נביא מקלף, צריך שכל הציבור יקראו יחד עם הש"ץ, דאין הש"ץ יכול להוציא את הציבור כשאינו קורא מתוך ספר שלם וכמובא בשם הגר"א". ■

רפואה במכה

'אין הקדוש ברוך הוא מכה את ישראל אלא אם כן בורא להם רפואה תחילה' ('מגילה' יג:)

המגיז מדובנא מביא משל; היה פעם עשיר שעשה בר מצוה לבנו והביא לו מעיל של זהב, אך הבן לכלך

ללכלך אני אהפוך לו בחזרה את הזהב מבחוץ והזהב מבפנים. **מצאו חברו ואמר לו:** "יש לך הרבה כסף ואתה מביא לבנך מעיל של בטנה"? **אמר לו האב:** "זה לא מעיל של בטנה אלא מעיל של זהב רק בגלל שהוא מלכלך את זה אז הפכתי לו את זה, ברגע שהוא יפסיק

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

מפלת המן וזרש

ולעודד את רוחנו כי אובדנם מובטח עצתם תופר ומפלתם תהיה נחרצת ונצח ישראל לא ישקר. וחוסים אנו בבטחון תחת הנהגתו של בורא עולם, זו שמחה של חודש אדר שתביא התקרבות לבורא עולם ולקיים את מצותיו באהבה וברצון. ■ (לבוש יוסף')

המן ושמחים על אובדנו וכאלפיים שנה הנכם נוקמים ונוטרים ולא שוכחים?" ענה הרב: "שאלתך צודקת ואכן אין אלו ימי נקימה ונטירה בלבד, חכמנו ז"ל קבעו את ימי הפורים בכל שנה ושנה כתזכורת לכל ה'המנים' וה'זרשים' שיקומו עלינו בכל דור ודור, להזק

הגאון רבי אברהם הכהן זצ"ל מספאקס שבתוניס מביא בספרו; אחד מצוררי ישראל שאל את אחד הרבנים: "הרי הנקימה והנטירה אסורים עליכם א"כ כיצד קבעתם יום שמחה בפורים לזכר אובדנו של המן ואתם מכים ורועשים כשמזכירים את שמו של

המן האגדי

היהודים לעבדים, אבל המן החליף את הע' לא' וכתב; "לאַפּד אַת פּל הַיהודים" ('אסתר' ג יג). ועכשיו הכל מובן; המלך אחשורוש שאל: "מי הוא זה ואי זה הוא אשר סילף את הגזרה המקורית ואסתר המלכה אמרה בצדק: "נאלו לעבדים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְפָּנֵנו הַחֲרָשֶׁתִי". ■

נִמְפָּנֵנו הַחֲרָשֶׁתִי" ('שם' ד) מי נתן יפוי כח לאסתר המלכה למכור את כל היהודים לעבדים ולשפחות? אומר הרבי מאפטא זצ"ל; המן עשה כאן רמאות וזיוף מכיון שכך היה המעשה; כשחתם אחשורוש על הגזרה היה כתוב: "ולעבד את כל היהודים" עם ע' כלומר; לעשות את כל

"ניאמר המלך אחשורוש... מי הוא זה נאי זה הוא אשר מלאו לבו לעשות פן" ('אסתר' ז ה) קשה; והלא אחשורוש בעצמו הוציא את הגזרה נגד היהודים? ועוד; אסתר המלכה אמרה: "נאלו לעבדים וְלִשְׁפָחוֹת

מגילת אסתר בקריאה תימנית

מפי ר' זכריה יצחק בן עוואד זצ"ל

ניתן להשיג במשרדי 'שופר'

רח' מתתיהו 10 ב"ב 03-6777779

ט"ו

ארגון 'שופר' מתכבדים להודיעכם
על סופ"ש חמישי-מוצ"ש
פרשת 'כי תשא' יח' אדר 28/02/13

אמנון יצחק בהשתתפות הרב שליט"א ורבנים נוספים

במלון מדיסון * דלאקס רח' העליה 17 נהריה**

נותרו חדרים אחרונים ההרשמה בשעת התשלום

לתשומת ליבך: כל ביטול שיתבצע לאחר שבוע מן ההרשמה כרוך בעמלת ביטול

הרישום בימים א-ה בין השעות 09:00 - 15:30

03-6777779 שלוחה 557/516

בברכה, 'שופר' - ארגון להפצת יהדות